

د افغانستان په گټه تاریخي فرصتونه

مرگه هومره مهلت راکره په جهان کې
چې جمدرد مدعي په وینو سور کړم^(۱)
خوشحال خان بابا

د نومبر په ۲۶ مه په مومندو ایجینسی کې د پاکستان پر یوې پوځي پوستې د ناتو برید کې د ۲۸ تنو پاکستاني پوځیانو وژل څرگندوی چې سیمه د جگړې په ډگر کې له نویو پرمختیاوو سره مخکېدونکې ده. پر پاکستاني پوځي پوستو د ناتو برید یو ځل بیا وښوده چې دا پوستې افغانستان ته د ترهگرو د مخنیوي په نیت نه دي اچول شوي لکه څنگه چې یې ایساف، افغانستان او نړیوالو ته پنجابي واکمنان په رسنیو او خپلمنځي اړیکو کې بیانوي.

د ډبرو په اند د ډیورنډ پر تپلي کرښه، د پنجابي پوځ پر تي پوستې د ترهگرو د مخنیوي په موخه نه، بلکې افغانستان ته د ترهگرو په راوښتو کې د مرستې لپاره اچول شوي دي. په دې پوځي پوستو کې ترهگر افغانستان ته د راوښتو په مهال وسلوال کيږي، د جگړې مري او ټيپان یې ددې پوستو په مټ خوندي ځایونو ته انتقالیږي او په ټوله کې دا پوستې د جگړې د شاتني جبهې پتوگه کارول کيږي.

د رسنیو د مالوماتو له مخې لومړی دغو پوستو، پر افغاني او ناتو ځواکونو ډزې کړی او روسته ناتو د ډزو او برید په ځواب کې غبرگون ښودلی. بلخوا د محمود طرزي ټولنه چې یوه خپلواکه ټولنه ده وايي چې دا پوستې د ډیورنډ کرغیږني کرښې د افغانستان په لور نوري هم راوراندې شوي وي او موخه یې داوه چې د ازموینې پتوگه وگورې چې د خپل داسې یرغل په وړاندې افغانان څه غبرگون ښی؟

لکه چې ټولو ته څرگنده ده، د روان کال د می په دوهمه د القاعده مشر بن لادین چې پنجابي چارواکو خپلي پلازمېنې ته نږدې ایبټ اباد کې، د نړیوالو له پامه لری د اوږدې مودې لپاره پټ ساتلی و، د پاکستاني چارواکو له خبرتیا پرته په یوه غافلگیر امریکایي یرغل کې ووژل شو. د بن لادین دا ډول مرگ د پنجابي واکمنانو دوه مخي څېره لا بربنده کړه چې تل یې په پاکستان کې د نوموړي له شتون څخه انکار کاوه.

دې مرگ، د لویدیځ او امریکې او بلخوا د پنجاب ترمنځ یو پرېل د ډاډ او وپسا کمپله ټوله کړه. د باور نور پاتېشوني هم هغه مهال له منځه لاړل چې د سپټمبر په ۱۴ مه، د پنجاب تر ملاتړ لاندې د حقاني یرغلگرو په کابل کې د ناتو ځواکونو پر عمومي قومندانۍ او د امریکې پر سفارت برید وکړ. اوس د هرې ورځې په تېریدو سره اړیکې نورې هم د خپریتیا په لور درومي او د چا خبره نور د لباس په خندا نه اخلي کوشیرونه!

« د ۲۱ مې پېړۍ په پیل کې امریکایانو پاکستان ته یو څرگند پیغام لیرلی او ویلي و چې د ترهگرۍ په وړاندې جگړه کې یا امریکایانو سره یوځای شۍ او که نه په بمبارۍ کې به پاکستان د ډبرو پیر ته ورستون کړي. خو له یوې لسیزې راهیسې پاکستان د ځمکې پر مخ له بل هر هیواده زیات د امریکایانو په له منځه وړلو او وژنه کې گرم گڼل کيږي. ازادې راډیو د نومبر ۲۹ مه »

د مومندو ایجینسی پر پوستو له برید روسته « د پاکستان د کابینې دفاعي کمېټې پرېکړه وکړه چې افغانستان کې د ناتو ځواکونو ته د اکمالاتي لارې د بندولو ترڅنګ امریکا ته پنځلس ورځې وخت ورکړي چې بلوچستان کې له شمسي هوايي اډې څخه خپل پوځیان وباسي.

پاکستان په خپله خاوره کې د شمسي او د سند ایالت د چپک اباد په شمول درې اډې امریکایي ځواکونو ته ورکړي.... په دې غونډه کې د دې کمېټې د غړیو ترڅنګ د پاکستان د مرکزي حکومت د کابینې غړي، د دغه هیواد د درې گونو وسله والو قواوو مشران (هوايي، ځمکنی او سمندري) او د ټولو قواوو گډ لوی درستیږ برخه درلوده. تاند»

همدارنګه د روستیو بمباریو په تړاو د افغانستان په اړه په یوه غبرگون کې « د پاکستان دولت اعلام کړی چې د افغانستان په اړه به هغه نړیوال کنفرانس کې چې د ډیسمبر په پنځمه، بن کې جوړیږي گډون نه کوي. دغه پرېکړه د کابینې په هغه غونډه کې چې د پاکستان د لومړي وزیر یوسف رضا گیلاني په مشرۍ جوړه شوې، نیول شویده. گران افغانستان »

بلخوا امریکا کې د پاکستان نوې سفیرې شیری رحمن د افغانستان په اړه د پاکستان د پوځ اندتوگه په نیویارک ټایمز ورځپاڼه کې داسې څرگندوي « کابل کې هر حکومت باید د پاکستان پلوي وي. د پاکستان له پلویتوب پرته د افغانستان په نوم هیواد ځای نه لري او دا په دې مانا چې افغانستان به د هند، امریکا او خپله د افغانانو په ضد وي. راډیو ازادې، د نومبر ۲۹ مه »

دیانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاین تاسو په درنښت همکارۍ ته راوبولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادښت: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

خو د پاکستان روستی څرگندونې او غورځي پرځي د پاکستان زور او ځواک نه بیانوي بلکې له هر څه زیات ددې هیواد وارختایي او نړیوال گوښه توب څرگندوي. کېدای شي پاکستان د چین، ایران، روسیې او ځینې عربي کړیو ملاتړ ته سترگې نیولي وی.

پاکستان د نومبر په میاشت کې کله چې افغانستان له هند سره ستراتیژیک تړن لاسلیک کړ، چین سره گډې پوځي مانورې ترسره کړې « د چین د رسنیو د رپوټ له مخې ددې هیواد او پاکستان څلورمې گډې مانورې به په ۲۰۱۱ کال د دوستۍ په نوم پیل او د نومبر تر ۲۷مې پورې به دوام وکړي. د دې رپوټ له مخې دغه مانورې د پاکستان په خاوره کې کېږي. سورغر ورځپاڼه»

دغه هیوادونه په اوږد مهال او بل القوه توگه پاکستان سره یو څه مرسته کولای شي، خو پاکستان همدا نن وری او د لویدیځ او امریکا د فوري او بیرنیو مرستو پرته د سبا امید نه لري. بلخوا پاکستان ددغو هیوادونو خیالي ملاتړ د لویدیځ په وړاندې د یوې تبلیغاتي وسیلې پتوگه کاروي او لویدیځ ډاروي ترڅو پاکستان ته مرستې جاري وساتي. همداراز که پاکستان د بن کنفرانس کې گډون ونکړي لکه څنگه چې یې هوډ نیولی، دا هیواد به په نړیوال ډگر کې نور هم گوښه شي. افغانستان د بن کنفرانس کې د پاکستان له گډون پرته په ښه توگه د خپل هیواد په گټه او د پاکستان د لا گوښه توب لپاره ډېر څه کولای شي.

د بن کنفرانس د افغانستان د بیا ځلا لپاره گټور فرصت دی. افغاني پلاوی باید له دې شېبې څخه د نوي افغانستان لپاره پوره گټه پورته کړي. نړۍ به په هغه ملاتړ چې د بن کنفرانس کې به وځلیري هیڅکله روسته په دومره کچه بیا د افغانستان ملاتړ ونه کړي. همدغه ځانگړتیاوې د افغانستان حریفان او سرابش گاونډیان لمسوي چې د افغانستان د پرمختگ په وړاندې خنډونه واچوي چې ښه بېلگه یې د بن کنفرانس کې د پاکستان د دولت د نه گډون اوسنی پریکړه ده!

بلخوا د پاکستان خپل منځي اختلافونه هم له چا پټ نه دي « امریکا کې مېشت یوه کاروباري کس منصور اعجاز په خپل یوه مضمون کې ادعا کړې ده چې د اسامه بن لادن تر وژني وروسته په امریکا کې د پاکستان سفیر حسین حقاني په مرسته اصف زرداري، مایک ملن ته یو پټ لیک استولی وو. د ده د ادعا تر مخې په لیک کې دا غوښتنه شوې وه چې امریکا دې په ممکنه توگه د پاکستاني پوځ له لوري، له څوکي څخه د اصف زرداري د لرې کولو مخه ونیسي. » په ټولیزه توگه ویلی شو، پاکستان چې د ۲۱ مې پېړۍ د غوښتنو سرچپه لار وهي، ترهگرو څخه د سیمې د نارامۍ لپاره د خپلې وسیلې پتوگه کار اخلي او نړۍ سره دوه مخي لوبه مخي ته بیایي، نور هم په نړیوال ډگر کې گوښه کیږي. همدارنگه په کور دننه اقتصادي ستونځې او مالي تنگسیاوې پاکستاني ولسونه او ناوړه دولت یو بل ته په سنگر کې کښیولې. کورنۍ شخړې او کرکې د پراخېدو په درشل کې دي او پاکستان به پای کې په کورني جگړې او بشپړې پاشلتیا ورملمه کړي.

له دې اړخه هم د سیمې وضعه د افغانستان په گټه تغیر او بدلون مومی او تاریخ نوي دندې او مسولیتونه د افغانانو پر اوږو باروي!

پای

یادونه :

(۱) جمدن: کریچ، د توري غوندي يوه غوڅوونکي اله ده